

MONTESORI METODA

VE ZLÍNĚ

DOKTORKA MARIA MONTESSORI

Doktorka Maria Montessori (1870-1952), tvůrce „Montessori metody vzdělávání“, založila tento nový systém výchovy na svém vědeckém pozorování chování malých dětí. Jako první žena, která absolvovala lékařskou fakultu na univerzitě v Římě, se Montessori zapojila do vzdělávání a práce s dětmi označenými za retardované. V roce 1907 jí bylo nabídnuto, aby otevřela centrum péče o děti z chudých rodin žijících v římské chudinské čtvrti San Lorenzo. Nazvala je Dům dětí (Casa di Bambini) a jeho program založila na výsledcích svého pozorování, že malé děti se učí nejlépe v připraveném prostředí, které je vybaveno materiály odpovídajícími jejich vývoji. Získávají tak zkušenosti, které přispívají k poznání vlastních zájmů a rozvoji nezávislosti.

Maria Montessori byla třikrát navržena na Nobelovu cenu míru – v letech 1949, 1950 a 1951.

MONTESSORI PEDAGOGIKA

Absorbující mysl

“Odhalení schopnosti dětské psychiky absorbovat okolní svět bez vědomého úsilí vyvolá jednoho dne revoluci ve vzdělávání. Na základě uvedených skutečností je již snadné pochopit, proč je první období vývoje člověka, období v němž se formuje jeho osobnost, tím nejdůležitějším. V žádném z následujících období dítě tolik nepotřebuje promyšlenou pomoc, ale na druhou stranu také žádná z překážek stojících mu v cestě nemá takový vliv na rozvoj jeho příštích schopností.

Měli bychom proto pomáhat malému tvorečkovi ne proto, že je slabý a bezmocný, ale proto, že je nadán nesmírnou tvořivou energií, a proto, že tato energie je velmi křehká a bez láskyplné a promyšlené pomoci může být snadno zmařena. Právě této energii musíme chtít pomáhat, ne samotnému dítěti, natožpak jeho slabosti. Pokud pochopíme, že tato energie se skrývá v nevědomých vrstvách psychiky a jejím posláním je budovat vědomí prostřednictvím zkušeností získávaných v aktivní interakci s okolním světem, pak musíme také připustit, že psychika dítěte je zcela odlišná od naší a my k ní nemůžeme přistupovat přímo třeba verbálními instrukcemi. Celé pojetí vzdělávání se pro první období života (0-6 lwt), v němž se nevědomé stává vědomým a v němž se formují schopnosti typické pro člověka, musí změnit. Máme-li opravdu napomáhat psychickému rozvoji jedince, nemůže se vzdělávání omezit na donucování dítěte zapamatovat si naše slova a myšlenky. Nová cesta vzdělání, kterou je nutno se dát, spočívá v napomáhání duševnímu rozvoji dítěte při využití jeho vlastní, nesmírně silné, avšak naprosto specifické duševní energie.” (AM, str. 27)

“O dospělých můžeme říci, že získávají vědomosti pomocí myšlenkových operací. Psychika dítěte však vědomosti nasává přímo. Dítě se naučí rodnému jazyku prostě tak, že žije. Aniž by to nějak pocítovalo, odehrávají se v jeho nitru složité psychické procesy. My dospělí přijímáme informace z okolního světa jinak. Vjemy, které na nás působí, ukládáme ve své paměti, ale tam zůstávají od nás odděleny, stejně jako váza zůstává oddělena od vody, kterou jsme do ní nalili. Dítě naproti tomu prochází transformací. Vjemy nejsou pouhými shluky informací pasivně ukládanými v paměti, ale aktivními prvky, které formují osobnost dítěte. Jakmile jsou přijaty smyslovým aparátem, převtělují se do psychických jednotek, které se stávají základem psychických operací. Dítě si formuje skladbu své vlastní osobnosti ze všeho, co v okolním světě najde. Tuto zvláštní, zvýšenou vnímavost, v níž se neuplatňují volní mechanismy, někdy pracovní nazýváme jako schopnost psychické absorbce. Můžeme si jen stěží představit, jaké konkrétní schopnosti skrývají hlubiny dětské psychiky, ale nemůžeme pochybovat o jejich výjimečnosti.” (AM, str.25)

Stav mysli u malého dítěte se odlišuje od stavu mysli u dítěte staršího. Můžeme si povšimnout, že malé děti mají schopnosti, které budou později postrádat. Můžeme pozorovat 14 letého chlapce, pro kterého bude problém se naučit slovíčka nazpaměť, ale pro 5letého chlapce je to sranda a jde mu to lehce. Malé děti ve věku od 0-6 let mají dary, které my dospělí nemáme. Děti tohoto věku si utváří osobnost – tvoří sami sebe.

Připravené prostředí

Připravené prostředí Montessori třídy tvoří výškově přizpůsobené prostředí pro děti ve věku tři až šest let. Police, ve kterých jsou uloženy aktivity pro děti, jsou otevřené, volně přístupné a výškově dostupné. Součástí je také kuchyňka přizpůsobená výšce dětí. Dále pak rozdělení do jednotlivých oblastí, které reagují na potřeby a senzitivní vývojové fáze dětí.

„Tak jsme se přesvědčili, že vzdělávání není něco, co dělá učitel, ale že je to přirozený proces, který probíhá samovolně v každé bytosti. Jeho podstatou není naslouchání slovům, ale praktická zkušenost, kterou jedinec získává při aktivním působení na své okolí. Úkolem učitele tedy není mluvit, nýbrž promyslet a připravit takový sled motivačních prvků, které by děti vedl ke spontánnímu vstřebávání vědomostí a osvojování dovedností ve speciálním, pro ně připraveném prostředí.“ (AM, Úloha dítěte při nápravě společnosti, str.13)

Citlivá období

Dítě se neučí vůlí, ale vedením vnitřní vnímavosti. Tuto schopnost nazýváme senzitivním obdobím. Tato vnímavost je přítomna po určitý čas, který je dán přírodou, po dostatečně dlouhou dobu, tak aby nová funkce mohla být naučena.

CO ZÍSKÁ DÍTĚ VZDĚLÁVÁNÍM V NAŠÍ SKOLCE

- Neuvěřitelný smysl pro zdravou sebedůvěru a sebehodnotu
- Klid a soustředění
- Vnitřní radost, lásku k životu a ke světu, něco, co dělá lidskou bytost vnitřně silnou a svobodnou
- Schopnost tvořit, žít svůj vlastní život podle svých představ, bez mentálních omezení
- Smysl pro řád a pořádek
- Schopnost dívat se na věci z různých úhlů pohledu a hledat řešení
- Smysl pro přátelství, pro potřeby druhých, schopnost pomáhat a také být potřebným pro druhé
- Vztah k přírodě
- Schopnost abstraktního myšlení
- Smysl pro humor
- Schopnost klást otázky, které Vás budou přivádět do rozpaků

... a to vše v českém i anglickém jazyce

Angličtina

Naše školka nabízí přirozené dvoujazyčné prostředí -

Montessori výuka i všechen život ve školce probíhá dvoujazyčně – v češtině a angličtině. Využíváme “absorbující mysl” dítěte, které se učí cizí jazyk stejně lehce jako mateřský.

Připravené prostředí - jediná kompletně vybavená Montessori třída na Moravě včetně jazykového materiálu v češtině i v angličtině.

Ve všech oblastech – smyslové výchově, aktivitách praktického života, matematice, jazyku, kulturních a přírodních vědách používáme převážně přírodní materiály, což je důležité pro zdravý smyslový rozvoj nejmenších dětí.

Ekologie

Naše děti jsou naší budoucností, staráme se o planetu jako o krásnou zahradu, ve které naše děti budou žít. Třídíme odpad, vysazujeme stromy, pěstujeme bylinky, mazlíme se se Zemí, staráme se o zvířátka, používáme ekologické, zdravotně nezávadné čisticí prostředky.

Láska

Máme se rádi – v atmosféře lásky, míru, radosti a harmonie se u nás dětem líbí a děti se tak učí nejlépe.

Rozmanitost

Rozmanitost věcí, rostlin, činností, lidských osobností, povah je to, co dělá život pestrým. V týmu naší školky pěstujeme tvůrčího ducha, radost z práce, emoční inteligenci, baví nás život, dáváme to najevo, učíme se od dětí a děti se to učí od nás. "Prvotním cílem Montessori pedagogiky je naučit děti žít radostně v soužití s ostatními, ale nezávisle na nikom a na ničem, jediné tak je lidská bytost svobodná."

Grafomotorika

Pečlivě vybíráme vše, co přijde dětem do ruky, abychom jim pomohli vyvinout dobré návyky při úchopu tužky. Používáme nejkvalitnější trojhranné pastelky a tužky na trhu. Včasným pozorováním eliminujeme grafomotorické problémy.

Logopedie

Děti jsou v péči logopeda a speciálního pedagoga.

Pravidelný pobyt venku

Není špatného počasí, jen špatně oblečených dětí, děti využívají zahradu s průlezkami, chodíme na procházky do přírody.

Zdravý životní styl

pohyb, jóga pro děti, sportovní příprava je nedílnou součástí našeho školního kurikula.

Citlivý přístup k tvorbě dětí

, rozvoj výtvarných technik, kresba, malba, keramika, šití, vyšívání, háčkování, koláže, pletení, práce s látkami.

KURIKULUM ŠKOLKY

První představu, kterou musí dítě získat o světě, je rozdíl mezi dobrem a zlem. Úkolem učitele je dohlížet na to, aby si dítě nepletlo dobro s nehybností a zlo s aktivitou.

Hodnoty, které chceme předávat dětem:

- dodržovat pravidla, protože nás chrání a přináší prospěch
- dodržovat čistotu a hygienu, abychom byli zdraví, silní a příjemní ostatním
- být přátelský ke každému, chovat se ohleduplně vůči pocitům druhých
- uvědomit si, že děláme chyby a můžeme je napravit
- podělit se s ostatními o dobré věci, které máme
- potěšit a rozveselit smutného kamaráda
- starat se o Zemi jako o svou zahradu s celou florou i faunou a chránit ji
- řešit problémy verbálně a laskavě, ne fyzicky
- ozdobit svou řeč zdvořilými slovy, která projevují druhým úctu
- trpělivě dokončit svou práci